

ØKONOMIPLAN HALDEN KOMMUNE 2019-2022

På Bergheim bygger kommunen 96 plasser!

Skal kun ta i bruk 80 plasser? Samtidig er det mange personer i kø som trenger plass? Dette aksepterer ikke Pensjonistpartiet og Fremskrittspartiet. Dette viser vi gjennom vårt forslag til økonomiplan 2019-2022.

ØKONOMIPLAN FOR 2019 - 2022 HALDEN KOMMUNE.

Økonomiplanen for 2019 - 2022 som rådmannen nå har lagt fram for politisk behandling tar opp flere alvorlige forhold som politisk nivå nå må ta stilling til. Forhold som at tilflytningen til kommunen nå har en negativ trend sett i forhold til noen år tilbake må tas alvorlig.

Sysselsettingsgraden som går ned over flere år har heller ingen positiv utvikling. Fra 75% til 67% i løpet av 8 år.

Alderssammensetningen viser at en stadig større del av lokalbefolkningen vil gå i pensjon med de utfordringer dette innebærer for kommunens økonomi.

Kommunens innbyggere får store avgiftsøkninger på grunn av at den samlede gjelden økes betraktelig. Rammeoverføringene fra den sentrale politiske ledelsen reduseres betraktelig i tiden som kommer. Det blir endringer i Kommuneloven slik at kommunens avdragsutgifter økes med ca. 20 millioner fra 1.1.2020.

Dette vil så øke til over 30 millioner pr. år om den investeringstakten som det fra politisk nivå her legger opp til fortsetter. Med grunnlag i det som her er framført vil derfor omstillingsbehovet i kommunen de neste 4 årene være på minst 134 millioner slik rådmannen ser det. Dette for at de rammer som er lagt til grunn i økonomiplanen skal kunne holdes. (side 43 i planen). Dette er bare noen av de store utfordringene som kommunen nå står ovenfor i tiden som kommer.

Halden kommune fra Robek kommune til gjeldskommune med mange doblede problemer de neste 20 til 25 årene. Eldreomsorgen og undervisningssektoren ofres på de «store investeringene» som gir store økte driftskostnader som ingen vil snakke om. Det investeres uten å se konsekvensene i framtida.

Pensjonistpartiet har derfor lagt til grunn og vil prioritere følgende i den sammenheng. Vi vil at de mest sentrale virksomhetsområdene i kommunen blir ivaretatt. Det er etter vårt syn Helse, Sosial og Undervisning slik at brukere av disse tjenestene blir ivaretatt.

1.

Kommunens låneopptak reduseres med minst 500 millioner i forhold til Rådmannens forslag til investeringsbudsjett i den kommende 4-årsperioden. Slik det ser ut nå vil kommunen ha en samlet låneportefølje på over 4000 millioner som ikke vil kunne være forsvarlig i 2022.. Dette gjelder i forhold til innbyggerne når det gjelder skatter, avgifter og prioriteringer i forhold til områdene innen helse, sosial og undervisning. Rådmannen kommer med forslag om endringer av økonomiplanen i denne sammenheng.

2.

Det innarbeides i planen at alle de nye plassene på Bergheim for demente skal være en del av budsjettet for 2019 med en driftskostnad på 11 millioner pr. år. Det er ikke akseptabelt at de som trenger et slikt tilbud ikke får dette uten opphold fra kommunens side.

3.

Karrestad gjenåpnes for de som trenger en fullverdig sykehjemsplass uten opphold. Det er ikke akseptabelt at det fra kommunens side lages en "ordning som er noe som ikke er en fullverdig sykehjemsplass" for å spare penger. Det utarbeides også et prosjekt som kan medføre at det bygges på en etasje på Karrestad slik det er idag. Kommunen må ta sitt ansvar innenfor eldreomsorgen på en helt annen måte enn det som skjer idag. "Varme hender" kan ikke erstattes av ny teknologi for alt som skal skje på dette området i tiden som kommer.

4.

Omsorgslønnen settes til samme nivå som hjelpepleier slik som også helsedirektoratet har forslag om at det skal gjøres. Retningslinjer for at den enkelte søker skal få slik lønn utarbeides av administrasjon som så blir en politisk sak til behandling.

5.

Det innføres en ordning med «Frikort» for enslige på minstepensjon eller laveste sats på ufør på kr 5000,- pr år. Retningslinjene for denne ordningen utarbeides av administrasjonen. Ordningen medfører en utgift for kommunen med ca. 7 millioner pr år.

6.

Brukerombud. Det avsettes en million kroner pr år i perioden slik at dette snarest kommer på plass.

7.

Det må tilføres 15 millioner til undervisningssektoren slik at det blir et tilnærmet forsvarlig nivå innenfor dette området i tiden som kommer. Innsparingene som nå er iverksatt rammer ikke minst de svakeste elevene som må få mere nødvendig oppfølging.

8.

Det foretas en grundig gjennomgang fra administrasjons side om ikke Rødsberg ungdomsskole kan bli der den er i dag og at Os barneskole fortsetter sin virksomhet med nødvendige investeringer på tomten på Os.

En ny idrettshall legges å inn på Os tomten for å dekke det behov som oppstår.

9.

Det bygges ikke noen barnehage i kommunen som har inntil 250 plasser.

Det er viktigere forhold enn bare økonomi når det gjelder det som skal ivareta våre barns oppvekst i lokalsamfunnet.

10.

Eiendomsskatten for 2019 settes til et nivå/ramme hvor en gjennomsnittlig bolig ikke skal ha mere en 4000 tusen kroner i skatt. Det foretas derfor ingen 10% økning slik som kommunestyret har vedtatt.

Promillen justeres ut ifra dette forholdet. Det settes med dette et politisk nivå/krav om hvordan eiendomsskatten skal være for den enkelte boligeier i kommunen.

11.

Ordningen som kommunen har etablert ved at det tillegges et påslag på 0,5 % på startlånene fra Husbanken avvikles uten opphold. Det er de svakeste og mest vanskeligstilte som ofte trenger den type lån som kommunen bidrar til. Dette påslaget gjør at lånene kommer opp på et nivå som i en god del sammenheng er dårligere enn det som gis i bankvesenet forøvrig.

12.

Kommunen foretar en grundig gjennomgang og kartlegging av antallet av de innbyggerne som i vår kommune kommer inn under det som kan betegnes som "fattigdomsgrensen" slik at det blir en skikkelig oversikt over dette i forhold til politisk nivå. Dette gjelder særlig grad enslige minste pensjonister og andre med uførepensjon, og andre som står utenfor arbeidslivet.

13.

Kommunen må aktivt del i boligutbyggingen i kommunen igjen slik at tilflyttingen fortsetter å minske. Kommunen må få igangsatt regulering av områder som ligger i kommunens plandokumenter. Utover dette må også kommunen, som den tidligere har gjort i alle år sikre seg grunnarealer som opparbeides uten opphold. Etter Pensjonistpartiet syn må det også finnes

tomter i kommunal regi til de som ønsker det slik at tomteprisen ikke fortsetter å stige slik som den har gjort i de siste 8 årene. Rådmannen legger frem plan på fremtidig kommunal tomteutvikling.

14.

Kommunen må på egne arealer legge til rette for boliger for mindre rekkehus/leiligheter som kan være til utleie, eventuelt senere kjøp for mennesker som vil ut på boligmarkedet som kan realiseres innen en forsvarlig økonomisk ramme og standard. Dette kan betegnes som ungdomsleiligheter, botun (gjerne for eldre) hvor flere personer bor sammen i egne leiligheter men med fellesrom/uteområder o.a.

15.

Halden kirkelig fellesråd må få økt sin ramme med 4 millioner pr år i perioden. Dette for at de skal kunne være i stand til å ivareta bygg og kirkegårder til nytte og glede for alle.

16.

Rådmann har avsatt 15 millioner for bygging av ny undergang ved Risum. Dette er fylkeskommunens ansvar og tas ut av budsjettet. De som har det politiske ansvaret i fylket får ta seg av dette arbeidet og kostnaden.

17.

Ikke noe dobbeltspor gjennom sentrum av byen. Halden kommune må avvise Bane Nor sine planer om dette.

18.

Tistedalen turn og idrettsforening får uten opphold støtte ved låneordning fra kommunen slik at utbygging av hallen starter snarest i tråd med fremlagte planer.

19.

Midler til investeringer som tidligere er bevilget og ikke utbetalt til bla idrettsanlegget til Berg IL og Kvik i forhold til anlegget på i Berg og på Strupe settes av på investeringsbudsjettet i økonomiplanen slik at de får sine midler som tidligere er vedtatt.

Budsjettskjema 1A - drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue	759 512	766 271	773 199	780 871
Ordinært rammetilskudd	928 413	951 129	982 340	1 000 820
Skatt på eiendom	75 930	76 760	74 090	71 420
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 226	4 184	4 143	4 102
Sum frie disponible inntekter	1 768 081	1 798 344	1 833 772	1 857 213
Renteinntekter og utbytte	11 000	11 000	11 000	11 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)				
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	67 922	73 200	76 750	83 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	79 011	91 013	96 764	101 090
Motpost avskrivning VAR				
Netto finansinnt./utg.	-135 933	-153 213	-162 514	-173 090
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk				
Til ubundne avsetninger	39 400	39 400	45 000	34 859
Til bundne avsetninger				
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk				
Bruk av ubundne avsetninger				
Bruk av bundne avsetninger				
Netto avsetninger	-39 400	-39 400	-45 000	-34 859
Overført til investeringsbudsjettet				
Til fordeling drift	1 592 748	1 605 731	1 626 258	1 649 264
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 592 748	1 605 731	1 626 258	1 649 264
Mer/mindreforbruk	0	0 0		0

Budsjettskjema 1 B - drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Fellesfunksjoner	230	223	227	232
Sentraladministrasjon	114 096	114 831	113 492	114 822
NAV	58 107	58 571	59 114	59 950
Undervisning og oppvekst	644 960	650 882	658 934	671 303
Kultur og idrett	45 076	44 113	46 117	44 659
Helse og omsorg	648 701	654 792	666 856	675 566
Teknisk	81 578	82 319	81 518	82 732
Totalt	1 592 748	1 605 731	1 626 258	1 649 264

Budsjettskjema 2A - investering	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer i anleggsmidler	531 390	414 290	345 300	65 950
Utlån og forskutteringer	60 000	70 000	70 000	70 000
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0
Avdrag på lån	18 000	19 500	21 000	22 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	10 000	10 000	10 000	10 000
Årets finansierungsbehov	619 390	513 790	446 300	167 950

Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	516 452	275 706	383 756	130 972
Inntekter fra salg av anleggsmidler	10 000	10 000	10 000	10 000
Tilskudd til investeringer	0	166 000	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	73 938	41 584	30 544	3 978
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	18 000	19 500	21 000	22 000
Andre inntekter				
Sum ekstern finansiering	618 390	512 790	445 300	166 950

Overført fra driftsbudsjettet				
Bruk av tidligere års udisponert				
Bruk av avsetninger	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum finansiering	619 390	513 790	446 300	167 950

Udekket/udisponert	0	0	0	0
---------------------------	----------	----------	----------	----------

Budsjettskjema 2 B - investering	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sentral/Felles	18 190	18 190	18 190	18 190
Kultur inkl. kirke	13 900	183 920	90 330	2 810
Undervisning og oppvekst	132 650	74 530	114 530	-
Helse og omsorg	142 150	26 800	5 800	5 800
Teknisk	93 150	31 850	29 450	15 150
VAR	131 350	79 000	87 000	24 000
Sum	531 390	414 290	345 300	65 950

Per Loh Dahl
Personalsjef

[Signature]
FRP